

INFORMAČNÍ LISTY 40

Srpen

1998/5

Vychází 7x do roka pro členy SAM 95 zdarma

Prezident: Jiří BALEJ,
Libušina 194, 273 07 Kladno 7
Zástupce: František BROŽ
Karlovská 180, 273 02 Tuchlovice
Pokladník: Vladimír HORÁK
K Cihelně 432, 273 01 Kam. Žehrovice
**Předseda
sport. komise:** Richard METZ
Mil. Horákové 2065, 272 01 Kladno 2
Redaktor IL: Radoslav ČÍZEK
Žilinská 160, 273 01 Kam. Žehrovice

Soutěžení v příštím roce

V plánování soutěžní sezóny příštího roku dochází k malé změně v tom smyslu, že jsme se rozhodli nezveřejňovat soutěžní kalendář našeho klubu v příštím roce v oficiálním kalendáři Svazu modelářů ČR. Dosud jsme náš soutěžní kalendář zde uveřejňovali ve snaze o propagaci činnosti našeho klubu. Mělo to však jednu podmínku - soutěže do kalendáře musely být nahlášeny do konce září. Tím se několikrát stalo, že po vyjítí kalendáře jsme byli překvapeni kolidací našich termínů s některými velkými modelářskými akcemi, kterých se naši členové chtěli též zúčastnit, například letošní Modela.

Druhým a řekl bych závažnějším důvodem je však stále určitá nevyjasněnost v používání kladenského letiště v příštím roce a z toho vyplývající nutnost akce operativně překládat. To můžeme oznámit našim členům v IL, ale již ně těm zájemcům, kteří členy nejsou a na soutěž přijedou podle kalendáře svazu. Propagaci SAMu jistě pak nepřidá najdou-li prázdné letiště.

Tímto rozhodnutím jsme získali v letošním roce dostatek času popřemýšlet o nejvhodnější náplni soutěžní sezóny v příštím roce. Návrhy na jednotlivé soutěže posoudíme v závěru roku na sněmu a v prvním čísle IL příštího roku bychom uveřejnili oficiální kalendář soutěžních akcí našeho SAMu.

V souvislosti s plánováním soutěží příštího roku bych chtěl požádat i mimokladenské členy klubu o zorganizování některé ze soutěží.

J. Balej

Postřehy z CRC - show

Jediná soutěž této kategorie v letošní sezóně se letěla v neděli 16. srpna na letišti ve Slaném. Protože jde o létání programu, kdy přerušování jednotlivých figur s ohledem na provoz Aeroklubu na kladenském letišti by celou soutěž komplikovalo, bylo rozhodnuto odlétat tuto soutěž ve Slaném. Včas jsme proto požádali o povolení k uspořádání Aeroklub Slaný, kde provoz touto dobou zahájen dosud nebyl a byl tedy klid na naše létání. Ještě jednou děkujeme za pomoc.

Vzhledem k premiérové soutěži nebylo vůbec jasné, kolik soutěžících přijede. Podle starého „dobrého“ zvyku se předem nepřihlásil nikdo. Tak se stalo že možná někdo nedostal informaci o přeložení soutěže. Škoda, a přitom by včas zasláný korespondák všechno spravil.

Počasí bylo typické pro letošní léto: teplota při zahájení soutěže 20 stupňů při zakončení, ve 13,30 již kolem 30 stupňů. Vítr jen velmi slabý SV, k poledni proložený slabou termikou.

Sešlo se kupodivu 11 účastníků ale Karel Kruk soutěžení vzdal, protože neměl na svém motoru regulovatelné otáčky. A tak nastoupilo do boje o nejlepšího pilota historiků 10 mužů - dá se říci, že s tím, kdo měl co doma.

Plně a úspěšně se věnovat této kategorii znamená postavit si především vhodný model se vhodným motorem. Některé letové obraty regulovatelné otáčky přímo vyžadují a to určuje i volbu motoru. Motor musí bezpečně chodit ve všech režimech letu, což nebyla vlastnost všech zúčastněných.

Protože by měl model vzlétat ze země, vychází rozvaha na větší model, kde lze použít patřičně větší kola podvozku a tedy motor o obsahu nejméně 3,5 ccm. Lépe řečeno, na vrtuli bychom měli mít tah asi 1300 gramů. Samotný obsah motoru

nemusí být rozhodující a nedostatečné plnění = nedostatečný výkon

Modely používané pro kategorie CRC-T, CRC-E či CRC-A pro tuto kategorii vhodné nejsou vzhledem k neklidnosti letu.

Kategorie byla zamýšlena pro větší kabináky a potvrzuje se že si v letu vedou nejlépe.

Tato kategorie je rozhodně více náročná na pilotáž, než všechny ostatní kategorie historických RC modelů. Na všechny chyby pilotáže je vidět a promítají se do horších letových známek. Obecně platí stále staré rčení: nejtěžší je létat rovně. Pravda málokdo si asi letový program odzkoušel předem, bylo vidět, že mnozí hledají. Ale už v závěru letání bylo vidět větší rutinu.

Byl to první pokus jak pro pořadatele, tak pro účastníky uspořádat tuto kategorii jako samostatnou soutěž a nedopadl špatně, účastníci byl tento druh soutěžení hodnocen velmi kladně, jako více perspektivní, než ostatní kategorie CRC. Všichni se již těší na obdobné klání v roce příštím.

Přesto se dá ale mnohé ještě zlepšit. Pravidla pro tuto kategorii byt doplněna obrázky letových figur. Jsou příliš telegrafická. Je potřeba je doplnit výkladem, jako je to například u maket F4C. Aby pilot třeba věděl, že střed obrátů je třeba umístit před bodovače. Zpestřením programu by jistě bylo přidání jednoho či více volitelných prvků. Do limitu 12 minut pracovního času by se to určitě vešlo, nalétávání do obrátů je zatím zbytečně ztrátové ale to správi větší praxe.

Je třeba i dořešit, zda po náhodném mezipřistání lze využít zbytek pracovního času k dolétání programu či nikoliv, jak hodnotit vzlet provedený z ruky a podobně.

Soutěž trvala celkem 4 hodiny včetně vyhlášení výsledků. To je na horké léto maximum. Určitě by nebylo vhodné přemýšlet o případném zařazení další kategorie CRC navíc. CRC-show nemusí hlídat frekvence, protože letí jeden po druhém. Možná, že v tom je právě kouzlo pohody.

Diplomy a drobné věcné ceny obdrželi soutěžící dle tohoto výsledného pořadí:

1. Andryšek Zdeněk	Bručoun	263 bodů
2. JUDr. Slapnicka Zd.	Ole Reliable	255
3. Ing. Bulín Gustav	Simplex	253
4. Veselý Ladislav	Satyr	245
5. Kohout František	Ole Reliable	243
6. Hybben Jaroslav	Nebeská Raketa	242
7. Dvořák František	Viking	224
8. Hořava Miloslav	NE - LA	175
9. Balej Jiří	Fly - Baby	144
10. Weisgerber Václav	Bucaneer	54

Poslední 3 soutěžící nedolétali, vzhledem ke zhasnutí motoru, všechny starty do konce.

Bylo to pohodové polétání. Jistě k němu přispělo i velmi dobré počasí, které umožnilo slušné létání i modelů se slabšími motory. V příštím roce poletíme tuto kategorii opět, moudřejší o zkušenosti z letošního létání, promítnutého do doplněných pravidel o nutná vysvětlení i nových vhodnějších modelů.

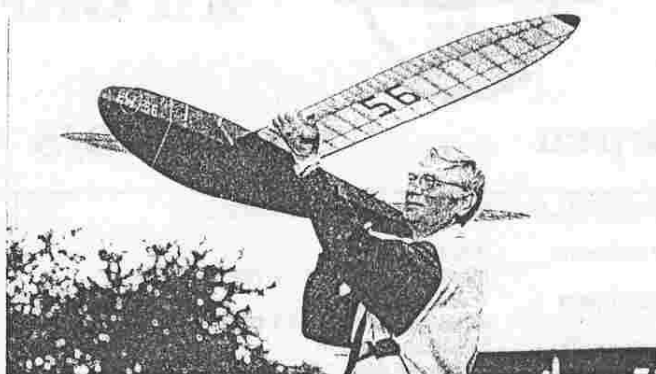
Všechny lety, celkem 29 bodovala dvojice bodovačů: Vlad. Mašek a Rad. Čížek.

Slánský Aeroklub otevírá po delší době rekonstrukce plochy dne 5. září svoje letiště pro plachtařský provoz. Doufejme, že na hezké ploše zbyde do budoucna i trochu místa pro modeláře.

Rad. Čížek

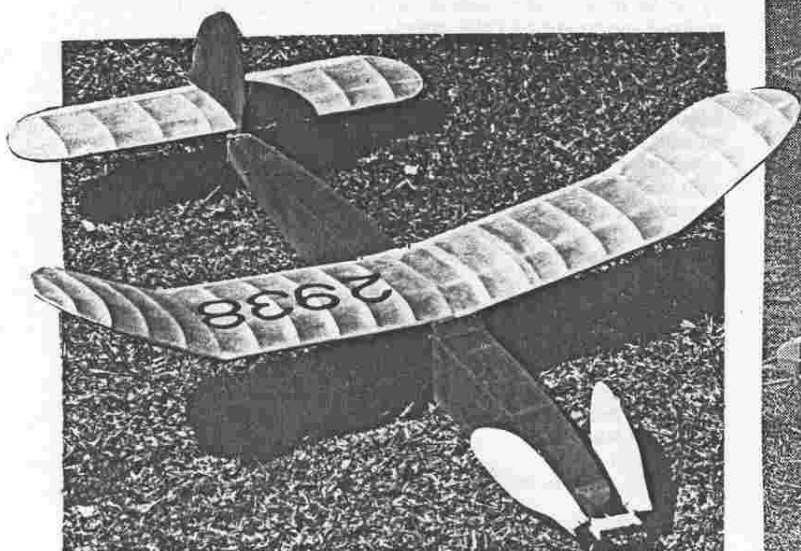
ooo

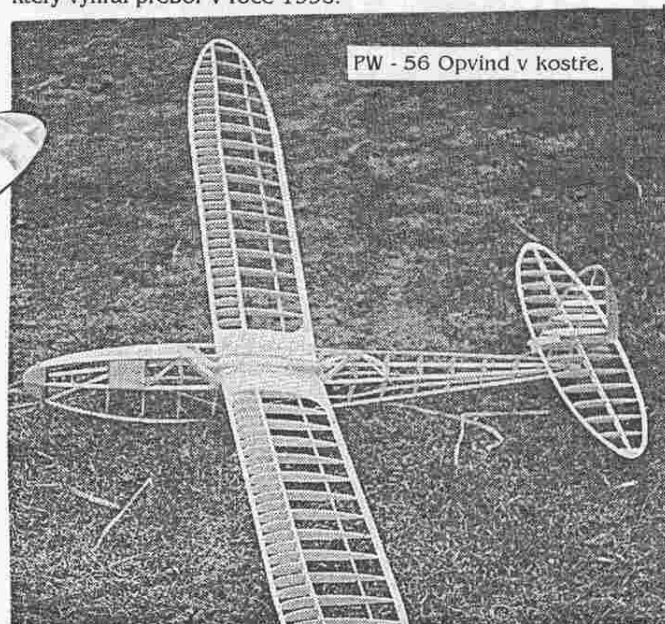

Nestor dánského leteckého modelářství Per Weishaupt nakreslil v roce 1941 na svoji dobu velmi zdařilý větroň PW - 56 OPVIND. Repliku modelu představuje Hans F. Nielsen. Na obrázku dole je nepotažený model.

Jediný člen SAM 95 z Francie Pierre Paihle nám poslal pěknou fotku historických gumáků. Pierre je vlevo s bílým modelem BLOMGREN 49, který zvítězil na přeboru Francie 1990. Vedle něho je jeho kolega Doris Boutin s modelem BLOMGREN 52, který vyhrál přebor v roce 1996.

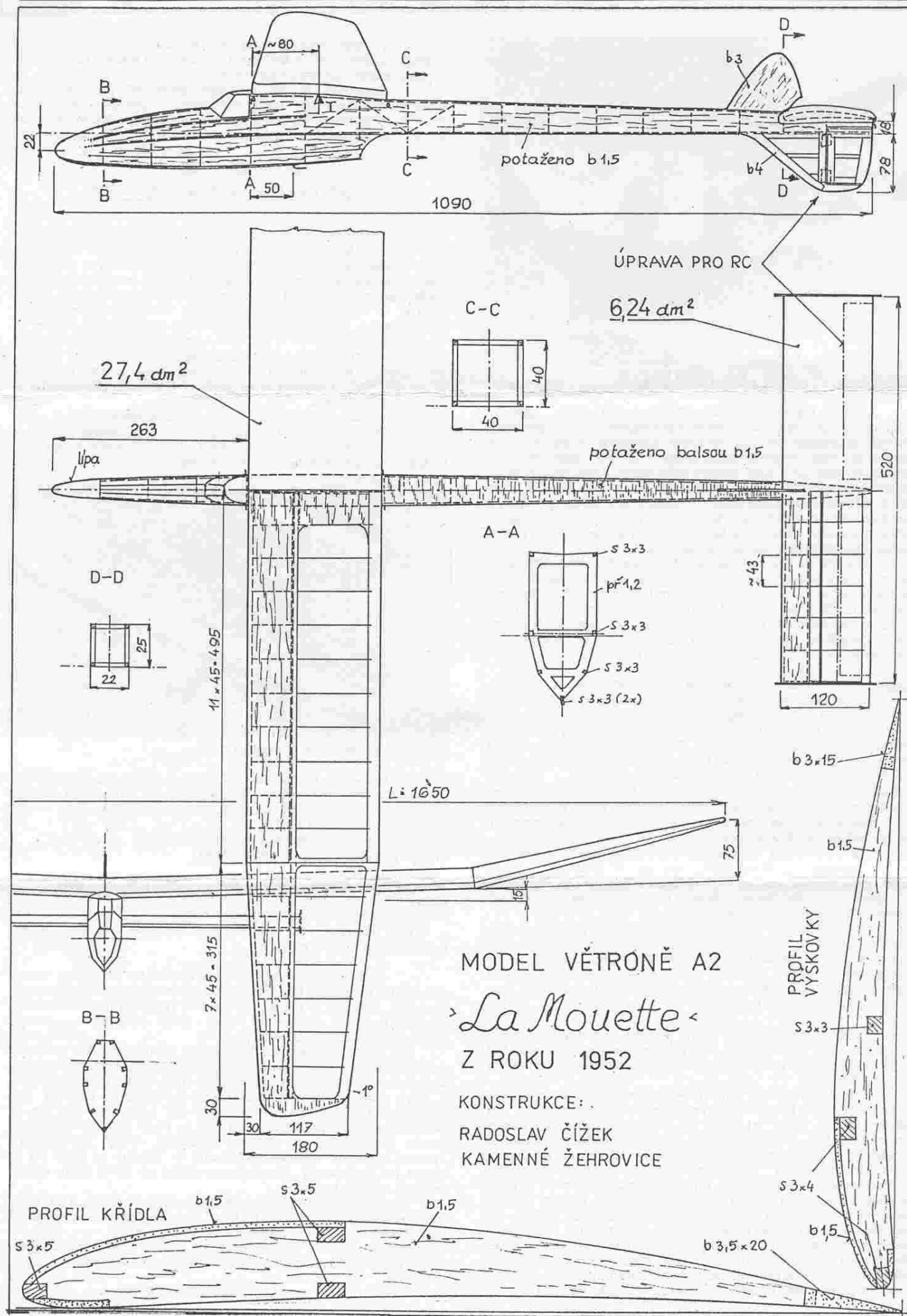
Jak v USA, tak v Austrálii je velmi oblíbený „klubový“ model na gumu „Gollywock“, který navrhl Wally Simmers. Toto je dílo Bruse Abella.

Imatrikulaci OK - FDS, čili Franta Dvůrák Stochov nesl téměř před 40ti roky tento upoutaný model „Bulldog“. Létal s dvaapůlkou Frogem od G. Buška rychlostí kolem 60 km/h. Byl to předchůdce teamového létání - létali jsme 3 i více na režném provázku 11,37 m.

Přvodně gumáčka VLAŠTOVKU si předělal Josef Muller z Třeboně instalováním detonačního motorku 0,6 ccm na volný motoráček.

A2 „LA MOUETTE“

Zrod tohoto modelu patří do ledna 1954. Jaký byl přesně impuls k jeho nakreslení a postavení si už nepamatuji. Vymýšlení lepších modelů severské kategorie nepatřilo tehdy zrovna do mého modelářského programu. Rok 1954 byl přece jen dobou hledání, i když někteří specialisté v této branži byli o hodný kus vpředu: Šplák, Horyna, Menc a jiní. Mě šlo tehdy víc o modely univerzálnějšího charakteru vhodných pro kluky z našeho LMK. A abych se přiznal, odtrhnout se od tradičních velkých větroňů se kterými jsme dosáhli řady úspěchů (Delfin, Luňák, Sokol) nebylo tak docela snadné.

V této kulise se tedy narodila i „La Mouette“. Kde jsem na ten název přišel? La Mouette prý znamená ve francouzštině „mořský rasek“. Já se s ním seznámil po přečtení knihy paní Daphne de Murrier „Únik“. La Mouette byl název francouzské pirátské plachetnice, dělající nájezdy až do anglických zátok. Pokud jste tuto knihu nečetli a setkáte se sní, neváhejte a počtete si s paní romantici...

Křídlo jsem zvolil o poměrně malé štíhlosti s profilem poměrně tloušťky 9% vlastního návrhu. Jediný nosník ze dvou smrkových listů 3x5 byl vylepen překližkovou stojinou 0,6 mm v každém poli do zlomu, v rozsahu „uší“ jen ob jedno pole. Náběžná lišta byla rovněž smrk 3x5, navíc celá nosová část křídla byla potažena měkkou balzou 1,5 mm. Vše ostatní bylo z balzy. Detail je zřejmý z řezu křídlem na plánu.

Výškovka byla jednoduchá s profilem Goldberg 610, i když ztenčeným, přece zbytečně tlustým. Protože měla obdélníkový tvar, nalepil jsem na konce malé plošky z balzy k zamezení vzniku indukovaného odporu.

Trup - nevzpomínám si přesně, proč jsem dal trupu takový nezvyklý tvar. Snad proto, aby se při vypouštění dobře držel. Před mnoha léty se mně omlouval přítel Fred Militky od Graupnerů, že byl tvarem trupu inspirován při návrhu RC větroně „Amigo II“. Nebylo přece proč.

Celý trup byl potažen: spodek trupu kolem lyže překližkou 0,8, zbytek balzou 2 mm. Trup vzaedu končil dolů postavenou směrovkou s klapkou pro kroužení ovládanou od vlečného háčku. Průřez trupu byl pod náběžnou hranou víceboký a bohatě odpovídal tehdejšímu stavebním předpisům: St/100, kde St byla celková plocha (kř.+výšk.).

Model nevykazoval žádné špatné vlastnosti - výkony byly těsně pod 2,5 minuty, což bylo na tehdejší dobu velmi dobré. Přesto jsem po zalétání trochu zvětšil úhel vzepětí křídla pro užší kroužení.

Moc jsem si ale tento model neužil. Už v březnu ulétl již po ránu (kdo by dával tak brzy doutnák, že ano?) asi 5 km daleko. Občan, který jej našel se znal s Dědkem Vlachem a donesl mu ho. „Ten je Čížka“ prohlásil Dědek a dodal s potěšením: „no samozřejmě bez doutnaku a taky bez adresy - a bude něco vykládat!“ Tak nějak to určitě bylo. A tak se La Mouette vrátil domů. Nebylo mně dopřáno dlouho se z toho radovat. Po malé opravě a novém zalétání se ještě v březnu vydal severozápadním směrem a podle výšky až někde na Lounsko. Byl tam sice doutnák, ba i adresa, ale znáte to: doutnák asi na sněhu zvlhnu, adresa, pokud si model sedl někde na vysokou borovici byla také nanič. Kdo by si ji tam vylezl přeciť. A tak tam někde v dálece chřadnul dny a měsíce, až se rozpadl. Ale nebyl zapomenut. Plánek modelu vydán

nebyl, byl málo známý a tak jen ti, kteří četli v roce 1954 časopis „Letecký modelář“ našli v čísle 7 na straně 161 malou zmínku a tedy doklad že existoval.

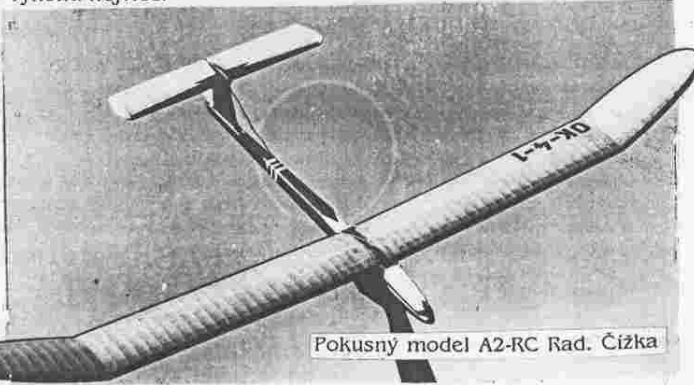
Zachoval se ale dostatek podkladů pro nakreslení třípohledovky do IL. Také dvě fotky z jejího života La Mouette. Tím bude mít tento stroj vlastně nový křestní list a tak jej, trochu na přání zatím jednoho obdivovatele otiskujeme.

Rad. Čížek

Což takhle dát si RC - A2

Můžete-li létat někde volně A2, máte mimořádnou příležitost a jste výjimkou. Řada starých A-dvojek byla sice přestrojena na rádiové řízení ale v soutěžích ARC se velmi obtížně prosazují na přední místa. Při vzletu navíc je váha vlečné šňůry neúměrně nosné ploše a dosažení stejné výšky jako velké modely je úkol nesplnitelný. Vznikla proto myšlenka podporovaná zmenšováním RC modelů (RC házedla) zalétat si se starými A-dvojkami v RC provedení za stejných podmínek obdobně jako se létal kdysi Káně Cup. Není v tom jiný záměr, než zpestřit RC létání a pobavit se. Nijak se to nedotýká kategorie ARC, i nadále v ní mohou létat všechny druhy a velikosti RC větroňů.

Příštím rokem uspořádají členové redakce IL 2 až 3 soutěže RC A- dvojek v těchto podmínkách: Jedna soutěž z jara, druhá v létě a eventuálně třetí v září. Soutěžit se bude o broušenou vázu kterou obdrží ten, kdo nalétá v součtu všech výkonů nejvíce.

Pokusný model A2-RC Rad. Čížka

Stavební a soutěžní pravidla:

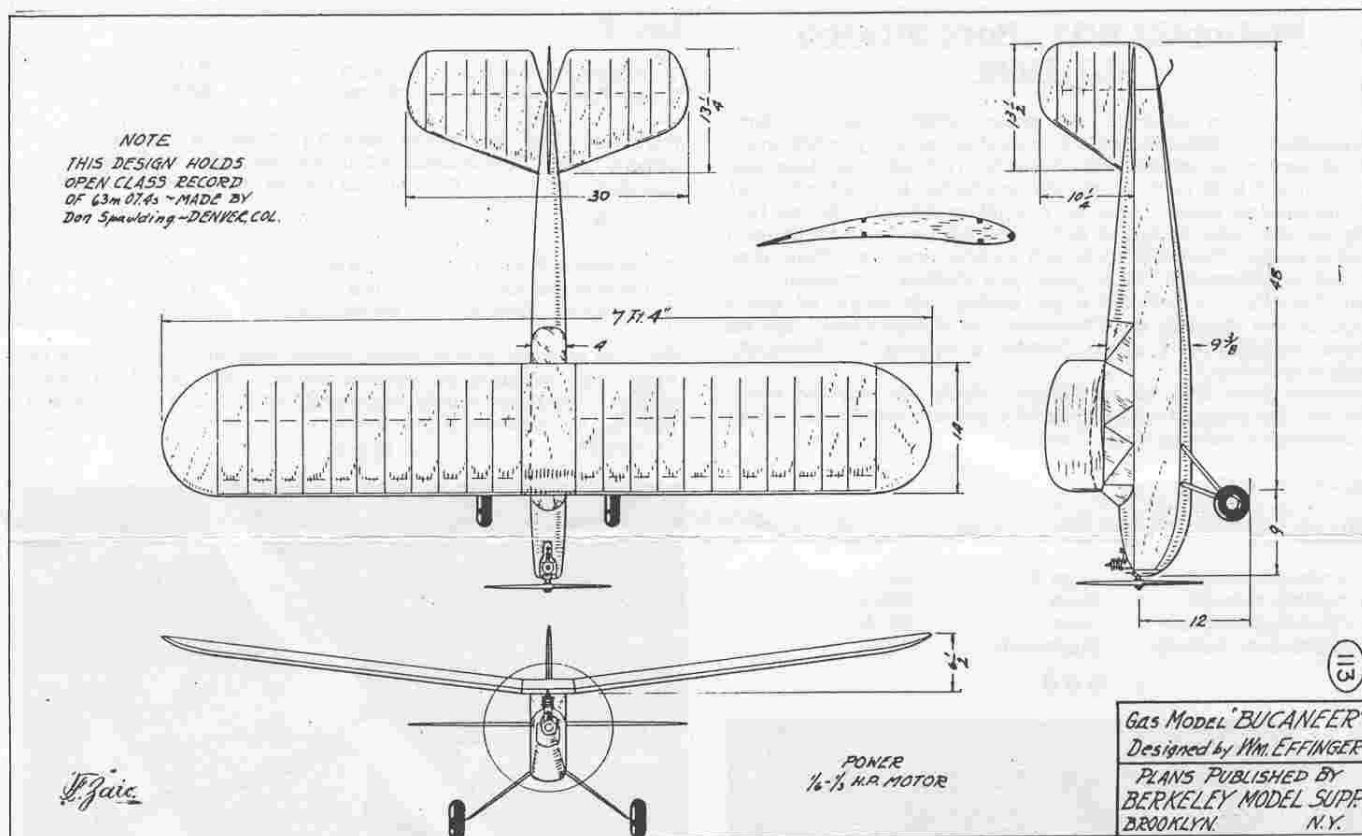
- Modely kategorie A2, postavené a létatelné do 31.12.1954.
- celková plocha (kř.+výšk.) v rozmezí 32 - 34 dm². Profil křídla ani výškovky nemusí být dodržen, tvar modelu ano.
- Nejmenší hmotnost 410 g.
- Ovládané prvky: směrovka a výškovka.
- Počet letů 4, 3 lepší se započítávají.
- Měřené maximum = 200s
- Pracovní čas 6 minut během kterého jsou povoleny nejvýše 2 vzlety.
- Přistání hodnocené stejně jako v ARC.
- Vzlety šňůrou 100 m dlouhou přímým vlekm, nebo gumiprskem 80+20 m gumy.

Nemyslíme, že by vznikaly technické problémy. Dnes již většina modelářů létá s RC vybavením opravdu miniaturních rozměrů. Myslíme si ale že ani takové vybavení nebude nutné. Vhodných typů A-dvojek také není nedostatek. Jednu přidáváme i v tomto čísle IL.

Už to slyšíme: co je to zase za novoty? Ale kdež, o žádné novoty nejde. K plné spokojenosti jsem vyzkoušel model velikosti A2 s RC řízením již před 30 roky. Vidíte jej na snímku, i když trup a usazení směrovky původnímu modelu A2 neodpovídá. Tehdy nebylo o SAMu ani potuchy a šlo jen o odzkoušení modelu velikosti A2, jak se bude chovat. Model byl pouze jednokanálový s výbavou Varioton, tedy „bang-bang“ systém s jedním servem Bellamatic II. Výkony se lišily od 3 minut jen o sekundy. Startů jsem udělal na 50 (v létě), takže nejde o výkony náhodné.

Mnozí RC A2 létáte, stačí je tedy jen oprášit. A to, že s tímto návrhem přicházíme již nyní, chceme mít jistotu, že je to dostatečně včas aby i ostatní mohli něco postavit. Uveřejněná pravidla považujeme za návrh, pokud máte lepší návrh napište. Konkrétní znění dohodneme na Sněmu.

Rad.Čížek, Jiří Balej

Motorový model s výbušným motorem BUCANEER

V modelářské ročence amerického modelářského publicisty Franka Zaice z roku 1937 se najde mimo řady hezkých gumáčků a pokojáků několik velmi hezkých motorových modelů, počínaje „Miss America“ třeba počínaje.

Dnes představujeme hezkého kabiňáčka BUCANEER od Wm. Effingera.

Dvounosníkové křídlo o rozpětí 2237 mm mělo hloubku 355 mm a profil blízký profilu Grant X, s asi 10% poměrnou tloušťkou. Mohutná výškovka o rozpětí 760 mm měla největší hloubku 338 mm.

Objemný trup o délce 1447 mm měl největší šířku 101 a největší výšku 237 mm, tedy průřez přes 2 dm². Trup byl slepen ze dvou plných balzových bočnic. Vřek trupu s výjimkou „prosklené“ kabiny připomínající pozdější Piper L4H byl zaoblen, stejně jako celý spodek trupu.

Celek připomíná velice kompaktní model včetně robustního podvozku, opatřeného balonovými koly o průměru 100 mm.

Jako pohonná jednotka byly doporučovány motory (samozřejmě s jiskřivou svíčkou) o výkonu 1/6 až 1/3 HP, tedy třeba Brown Junior. Na situačním plánu sice chybí celá řada údajů o dimenzování listů, ale nemyslím, že by to mělo vadit. Postavíte-li si tento stroj, bude jistě na rádio a určitě asi ne v této historické velikosti, budete dimenzovat model s ohledem na jeho velikost. Obecně řečeno: zmenšíme-li model dle plánu na polovic, neplatí, že listy budou poloviční. Ale platí to i opačně, při dvojnásobném zvětšení, nebudou listy dvojnásobně silné.

Jinak neváhejte, tento model je pro rádiáka koncepčně jako stvořený pro více kategorií, pro CRC show zvláště.

Za zmínku ještě stojí, že v roce 1937 ustavil Don Spaulding z Denveru, stát Colorado rekord na čas v „otevřené třídě“ výkonem 63 minut a 7 sec. Na neřízený model a rok 1937 to bylo hodně. Ale když vezmeme ty rozsáhlé plochy, měl by model při bezvětří, nebo slabém vánku určitě kam přistát.

R. Čížek

Prezident dánského SAM 1935 Erik Knudsen si nakreslil a postavil svůj první Wakefield v roce 1950. Měl název EK 5 a nesl typické znaky té doby: volnoběžnou vrtuli, pevný podvozek, trup tlustý jako paže zápasníka a svazek tlustý jako palec. Ale tak se to tehdy běžně dělalo.

Prezident francouzského SAMu Michel Pierrard létá s motoráčkem s diesel motorem. Model navrhl Francouz Fronteau. Model Aviation 1993

Prodej - koupě

Prodám RC - CETO 4 AM 35, vysílač, přijímač, krystaly nepoužité. Cena nabídkou
František Výskala, Krhová 157, 756 63 Valašské Meziříčí

Minisoutěž RO3 - Nové Strašecí**5.7.1998**

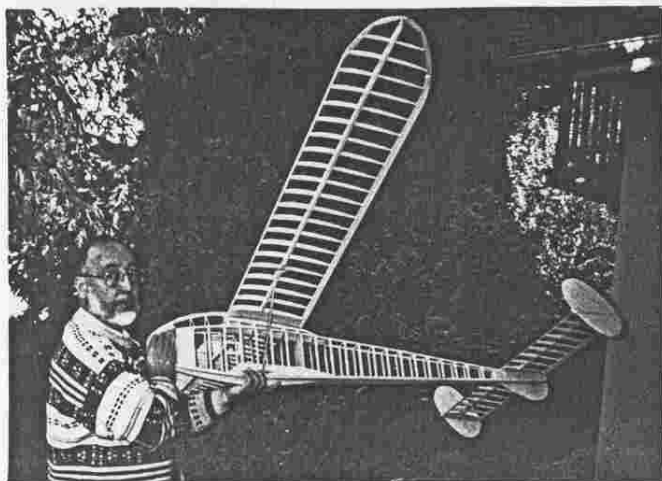
15 km západně od kladenského letiště je dnes nepoužívané práškové letiště. Na volné modely je příliš úzké, chodí tam trénovat RC větroňáři. RC motoráky se tam dají samozřejmě létat také. Po planém poplachu, že „na Kladno“ už žádné modely nesmí, jsme se uchýlili se soutěží CRC na tuto plochu. Jenomže ke každé dobré soutěži patří neoddelitelně i slušné počasí. Nevím, jak kdo věří na pranostiky, ale Medard se té své nezpronevěřil, takže jsme pod deštníky zvažovali co s tím. Začátek jsme odložili o půl hodiny, ale stejně už nikdo nepřišel, ani Plzeňští, ani Pňovanští, jen ti nezničitelní byli na místě: Dobřířichovští, Jarda Netáhlo a nezmar Zd. Andryšek. Tedy 6 statečných.

Promokli jsme byli, to se nedalo zvrátit, ale vítr byl sotva 3m/sec, tak jsme to rozjeli. Soutěž v pohodě řídil Libor Dvořák s časoměřiči: Valenta, Brož, Čížek.

Celkové výsledky :

CRC - T

1. Andryšek Zdeněk	Vega 7	1020
2. Netáhlo Jaroslav	Múra	1020
3. Macháček Jaroslav	Start	1013
4. Alexandrov Jaroslav	Buldozer0	

Pierre Paihle z Francie s nepotaženým větroněm DM 19 z roku 1951.

Nezapomeňte !

Létání s volnými modely AV, BV a CV se můžete zúčastnit v neděli **13. září** na letišti ve Slaném a v neděli **4. října** též na letišti ve Slaném.

Informace: František Tichý
Vítězná 1561
274 01 Slaný

Rovněž s volnými modely **27. září** na letišti Kladno

Informace: František Švarc
Klikorkova 2155
272 01 Kladno

Soutěž CRC-T, CRC-E a CRC-A ve sportovním kalendáři vedená pod číslem 453 se létá:

11. října na letišti Kladno od 9.00 hod.

Chcete-li se zúčastnit, oběhujte korespondenční lístek s tím, že přijedete a budete létat to, nebo ono na ředitele soutěže

Rad. Čížek
Žilinská 160
27301 Kam. Žehrovice

CRC - E

1. Dvořák František	Viking	819
2. Ing. Bulín Gustav	Sírius	337

Poznatek: Aby byl model úspěšný, musí být lehký! Motor Síriuse Gusty Bulína tahal váhu nad své síly. G. Bulín, starý válečník v RCV2 z K. Varů se stal novým členem klubu. Vítejte!

CRC - A

1. Andryšek Zdeněk	Baracuda	1280
2. Netáhlo Jaroslav	Múra	1232
3. Macháček Jaroslav	Sírius (Brož)	1208

Snad na omluvu: přšlo všude, někde míň, někde víc. Vydat se někde do nejistoty se nikomu nechce, jen pořadatel (stále stejný) je povinen soutěž uspořádat, aniž ví, zda vůbec někdo přijede. Ale pořádat ji pro 6 lidí, to se nakonec taky nechce. Divíte se?

Náš dopisovatel Bud Romak z kalifornského města Moraga se zúčastnil americké celostátní (Nationals) v srpnu tohoto roku a jako obvykle v několika kategoriích motoráků. A jako obvykle - úspěšně. Jeho doménou jsou stroje nejtěžšího kalibru, tedy třída „C“ - dle specifikace v USA. Sem patří modely s motory většinou o obsahu 10 ccm. Dva z jeho úspěšných modelů dnes přinášíme: Na horním snímku je Bud s modelem konstrukce Dona Foote WESTENER, dole je s modelem Carl Goldberga SAILPLANE. V obou případech jde o volné modely a tedy skútr patří k věci. Volné modely nejsou na kalifornských pláních přinášeny ale přivázeny, nezvyklý by byl opak.

